

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry

LAUSUNTO

8.2.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

eeva.ovaska@lvm.fi

Lausuntopyyntö 18.1.2016

LVM/1201/03/2014

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS MAANTIELAIN JA RATALAIN MUUTTAMISESTA

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry lausuu seuraavaa.

Esitysluonnos on peruslähtökohdiltaan oikeansuuntainen. Monet muutosehdotukset selkeyttävät ja sujuvoittavat prosesseja. Yhdistys kiinnittää huomiota tienvarsimainontaan ehdotettuihin muutoksiin, jotka kaipaavat vielä tarkennuksia.

Ulkomainoslaitteiden luvanvaraisuudesta säädetään maantielain lisäksi maankäyttö- ja rakennuslaissa. Maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan toimenpidelupa tarvitaan muun kuin maantielain 52 §:ssä säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettamiseen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvään tai pitkäaikaiseen asettamiseen.

Edelleen, saman pykälän 2 momentin mukaan, jos mainostoimenpide perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan tai katusuunnitelmaan taikka maantielain tai yleisistä teistä annetun lain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan, toimenpidelupaa ei tarvita. Pykälän 3 momentti antaa kunnalle mahdollisuuden rakennusjärjestyksessä vapauttaa toimenpide luvanvaraisuudesta, jos toimenpidettä voidaan pitää vähäisenä. Mahdollista on myös rakennusjärjestyksessä siirtää toimenpiteitä ilmoitusmenettelyn piiriin (MRL 129 §).

Ulko- ja tienvarsimainosten sijoittamista koskevassa lupaohjeessa Oulun kaupungin alueelle (päivitetty 22.10.2014) todetaan, että ulko- ja tienvarsimainostaulujen asentaminen, pystyttäminen ja käyttöönotto edellyttävät aina rakennusvalvonnan myöntämää toimenpidelupaa sekä tarvittaessa myös Oulun kaupungin katu- ja viherpalveluiden myöntämää sijoituslupaa tai maantiealueella ELY-keskuksen myöntämää tienvarsimainoksen poikkeuslupaa (ohje kohta 3.1.). Maankäyttö- ja rakennuslain lähtökohtana kuitenkin on, ettei lupavelvoitetta voida lain säännöksistä kuntatasolla tiukentaa, korkeintaan höllentää, kuten edellä on todettu. Maankäyttö- ja rakennuslain 126 a §:n säännöstä on tulkittava siitä lähtökohdasta, että tienvarsimainonta on jätetty MRL:n mukaisen lupasääntelyn ulkopuolelle.

Tilanne vaikuttaa kaiken kaikkiaan sekavalta. Asemakaava-alueilla ja asemakaava-alueiden katualueilla mainoslaitte edellyttää rakennusvalvonnan toimenpidelupaa, ellei lupavelvoitteesta ole rakennusjärjestyksessä vapautettu. Katusuunnitelmissa ei toistaiseksi ole yleensä

mainoslaitteiden paikkoja esitetty. Em. alueiden ulkopuolella ovat mainoslaitteet lähtökohtaisesti tällä hetkellä kiellettyjä. Kun poikkeusta kiellosta harkitaan, tulee tienpitoviranomaisen kuitenkin pyytää kunnan lausunto, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Yhdistyksellä ei ole tarkempaa tietoa siitä, kuinka usein tällaisia kunnan lausuntoja on pyydetty.

Yhdistyksen kanta on, että mainoslaitteiden luvanvaraisuutta on syytä tarkastella kokonaisuutena, jotta nykyinen sekavahko tilanne selkiytyisi. Varsinkin suurten vaihtuvanäyttöisten mainostaulujen sijoittajat ovat usein kansainvälisiä yrityksiä, joiden laitteet suunnitellaan kansainvälisille markkinoille. Jos esitys toteutuisi sellaisenaan, kohdeltaisiin näitä laitteita eri kriteeristöillä riippuen siitä, millaiseen ympäristöön maankäytölliseltä statukseltaan niitä sijoitetaan.

Ei ole myöskään toivottavaa, että rakennetussa kaupunkiympäristössä aivan samanlaisten mainoslaitteiden luvan edellytysten harkinta on erilaista sijoituspaikasta riippuen. Esityksen mukaan ainoa kriteeri, minkä kautta tienpitoviranomainen harkitsee suhtautumistansa sille ilmoitettuun tienvarsimainokseen, on liikenneturvallisuus ja sen vaarantuminen. Toimenpidelupien osalta lupaharkinnassa tulee MRL 138 §:n mukaan ottaa huomioon lukuisia seikkoja, joilla on vaikutuksia maankäytöllisten ja ympäristöllisten vaikutusten kautta. Suurilla mainostauluilla on itsestään selvästi vaikutuksia kaupunkikuvaan ja ympäristöön. Paitsi että ne saattavat olla liikenneturvallisuuden kannalta haitallisia, voivat ne myös häiritä valaistuksellaan lähistöllä asuvia. Kansainväliset tutkimukset osoittavat, että erityisesti digitaaliset mainoslaitteet koetaan valovoimakkuudeltaan häiritsevinä. Nykyinen laki edellyttää, että tienvarsimainos on sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Vastaavantapainen kriteeri on syytä säilyttää. Tulee myös harkita selkeää lain säännöstä, joka kieltää tienvarsimainonnan maiseman- ja luonnonsuojelun kannalta herkillä alueilla. Tällaisten alueiden määrittely voidaan sitoa esimerkiksi maakuntakaavoihin.

Kohtelu on myös erilaista mainoslaitteiden lupamaksujen osalta. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen perii kaikista käsittelemistään luvista maksuja kunnan hyväksymän taksan perusteella (MRL 145 §). Maksujen suuruus vaihtelee eri kuntien välillä. Myös Pirkanmaan ELY-keskus tienvarsimainosten poikkeusluvista maksuja perii. Kuntien rakennusvalvonnat käyttävät myös itsenäisesti hallintopakkoa (MRL 182 §). Tienvarsimainonnan osalta hallinnollisten pakkokeinojen käyttö kuuluu aluehallintovirastolle.

Kaiken kaikkiaan esitys kaipaa tienvarsimainonnan osalta vielä pohdintaa.

RAKENNUSVALVONTAYHDISTYS RTY ry

Lauri Jääskeläinen
pääsihteeri